

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 3 februari 2017
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7
Betreft:	De bijdrage van onderwijs en opleiding tot sociale cohesie en de bevordering van gemeenschappelijke Europese waarden in de context van het Europees Semester 2017 - <i>Oriënterend debat</i> (Openbaar debat overeenkomstig artikel 8, lid 2, van het reglement van orde van de Raad [voorstel van het voorzitterschap])

Na raadpleging van het Onderwijscomité heeft het voorzitterschap bijgaande discussienota opgesteld als basis voor het oriënterend debat in de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport op 17 februari 2017.

**De bijdrage van onderwijs en opleiding tot sociale cohesie
en de bevordering van gemeenschappelijke Europese waarden
in de context van het Europees Semester 2017**

Discussienota van het voorzitterschap

Dit oriënterend debat is een van de thematische besprekingen in het kader van de bijdrage van de Raad aan het Europees Semester 2017, waarbij het voorzitterschap gekozen heeft voor "het verbeteren van het sociaaleconomisch klimaat voor een beter Europa" als overkoepelend thema. Het voorzitterschap wil ervoor zorgen dat alle relevante Raadsformaties, waaronder de Raad Onderwijs, en hun voorbereidende instanties bijdragen aan het debat in de Europese Raad over het Europees Semester.

Het voorzitterschap is van mening dat de Raad Onderwijs zijn bijdrage voor het Europees Semester 2017 moet toesnijden op **sociale cohesie en de bevordering van gemeenschappelijke Europese waarden**. De Europese Unie, die het continent een halve eeuw vrede, veiligheid en welvaart heeft gebracht, moet namelijk inzetten op de meest fundamentele waarden die "inclusie in verscheidenheid" bevorderen.

Ten gevolge van een aantal gebeurtenissen binnen en buiten Europa is onder de EU-burgers een zekere ongerustheid ontstaan. Die moet ernstig worden genomen en noopt tot gemeenschappelijk optreden op EU-niveau. Fenomenen zoals de economische crisis en de schulden crisis van 2008 en 2009 hebben geleid tot aanhoudende werkloosheid en lage lonen, waardoor jongeren zijn getroffen en de reële loongroei is gestokt. Door de instabiele situatie in de nabuurschap van Europa zijn nieuwe migratiestromen op gang gekomen, en hebben radicale ideologieën, gewelddadig extremisme, terrorisme en andere veiligheidskwesties aan belang gewonnen.

Ook andere, recente en op til zijnde, politieke ontwikkelingen, zoals het resultaat van het brexit-referendum, de impact van de uitslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen op de trans-Atlantische betrekkingen, en de opkomst van populistische partijen zijn voor de EU en de lidstaten aangelegenheden van gemeenschappelijk belang.

Het is dan ook van het grootste belang dat we erbij stilstaan en in de verf zetten dat de EU gebaseerd is op een aantal fundamentele waarden die niet lichtzinnig mogen worden benaderd, noch als vanzelfsprekend worden beschouwd. Deze gemeenschappelijke waarden en algemene rechtsbeginselen, zoals verankerd in de artikelen 1 tot en met 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, vormen Europa's sociaalpolitieke en culturele erfgoed, en bepalen wie en wat wij zijn: een steeds hechter verbond tussen de Europese burgers, dat stoelt op eenheid in verscheidenheid. Het onderwijsbeleid moet daarom het voortouw nemen in het bevorderen van inclusie en respect voor diversiteit in de EU.

Er zijn nieuwe, krachtige impulsen nodig om het vertrouwen in het Europese project te herstellen, met name bij de jongere generatie. De uitdagingen van dit tijdsgewricht moeten worden omgezet in kansen om te bouwen aan een sterker, hechter en socialer Europa dat economische welvaart genereert en aandacht heeft voor het welzijn van alle EU-burgers, ongeacht hun leeftijd, en hen helpt actieve democraten te worden die een leven lang leren.

Het beleid van de EU-lidstaten rond onderwijs en opleiding moet voorzien in hoogwaardig onderwijs met gelijke kansen voor iedereen. De Europese burgers moeten toegang hebben tot goed onderwijs. Dit betekent dat onderwijsstelsels gebaseerd worden op een solide inclusiviteit, gelijkheid en billijkheid, en de vaardigheden, waarden, bekwaamheden en vernieuwingen (met name op digitaal gebied) aanreiken die nodig zijn voor de arbeidsmarkt en voor het leven meer in het algemeen. Elk formeel, informeel en niet-formeel onderwijs- en opleidingsstelsel, te beginnen bij voor- en voerschoolse educatie en opvang, dat het verschil wil maken door de burger een vangnet tegen sociale uitsluiting te bieden, moet die elementen als leidraad hanteren.

Zoals aangegeven in duurzame-ontwikkelingsdoelstelling (SDG) 4 van de Unesco "Zorgen voor inclusief onderwijs voor iedereen, en rechtvaardige en kwalitatieve mogelijkheden voor een leven lang leren bevorderen", en in de recente mededeling van de Europese Commissie "Onderwijs verbeteren en moderniseren" (COM (2016) 941 final), is het voor de sociaaleconomische ontwikkeling en de sociale cohesie essentieel dat alle lerenden kwalitatief onderwijs krijgen en de juiste kennis en vaardigheden verwerven. Het onderwijsbeleid moet daarom inzetten op sociale en maatschappelijke competenties, non-discriminatie, sociale inclusie, kritisch denken, media-geletterdheid, intercultureel begrip, verdraagzaamheid voor diversiteit en de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, mondiaal burgerschap en waardering voor culturele verscheidenheid. Ook moet de bijdrage die cultuur levert aan duurzame ontwikkeling onder de aandacht worden gebracht.

Er is in Europa gericht ondersteuning nodig voor jongeren met uiteenlopende, bijzondere noden die een hoog risico lopen op vroegtijdige schooluitval en op sociale of economische achterstelling. Ook moeten we bruggen bouwen tussen formeel onderwijs en informele en niet-formele leervormen. Initiatieven waarmee jongeren vaardigheden en ervaring kunnen verwerven via vrijwilligerswerk, zoals het Europees Solidariteitskorps, lokale projecten met financiële steun van Erasmus+, en een beter gebruik van onlineplatformen en virtuele uitwisselingen verdienen het in dit verband te worden aangemoedigd. Daarnaast moeten we blijven wijzen op het belang van mobiliteits- en e-twinningprojecten die Europees burgerschap promoten.

De ministers wordt derhalve verzocht ideeën en ervaringen uit te wisselen over de volgende vragen:

1. Terug naar de fundamentele waarden van de EU met het oog op een sterker, hechter, sociaaleconomisch Europa: Onderwijsbeleid moet inclusief zijn en het respect voor diversiteit in de EU bevorderen. Uit de recente resultaten van PISA 2015 blijkt dat sociaaleconomische ongelijkheden een nadelig effect hebben op de algemene onderwijsprestaties van lerenden. Het aanbieden van hoogwaardig onderwijs en goede opleidingen kan de onderwijsvaardigheden van achtergestelde leerlingen en werknemers verbeteren, waardoor de ongelijkheden – zowel op sociaaleconomisch vlak als in het onderwijs – sterk zullen afnemen. Wat doen de lidstaten op dit gebied?
2. Breken met de "one-size-fits-all"-mentaliteit in het beleid rond onderwijs en opleiding: Er is behoefte aan meer op maat geschoorde leerplannen en programma's die gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met uiteenlopende, bijzondere noden die een hoog risico lopen op vroegtijdige schooluitval en, op langere termijn, op sociale en/of economische achterstelling. Kunnen de onderwijs- en opleidingsprogramma's van de EU-lidstaten worden verbeterd door nationale en Europese doelstellingen te formuleren? Hoe bevorderen de lidstaten de continue professionele ontwikkeling van leerkrachten, opleiders en ander onderwijzend personeel? Aan de hand van welke initiatieven kunnen die ervaringen en ideeën uitwisselen om de inclusie in verscheidenheid te vergroten en te verbeteren?

Om alle ministers de kans te geven ten volle en op een interactieve manier aan het debat deel te nemen, wat moet bijdragen tot de pertinentie ervan, dienen zij hun betoog zo beknopt en kort mogelijk te houden. Daardoor zullen de ministers zo nodig meerdere keren aan het woord kunnen komen.

Het voorzitterschap wil een syntheseverslag met de belangrijkste boodschappen van alle relevante Raadsformaties in verband met het Europees Semester 2017 toezenden aan de Europese Raad van maart.
